

Bilag 16. Læseguide til historie

Læseguide - USA og fattigdom

Opgave:

I skal i denne opgave arbejde med en tekst omkring fattigdom i USA. Teksten er brudt op i forskellige dele. I skal ved hver del lave en aktivitet som står beskrevet i læseguiden.

Formål med denne opgave:

Formålet med at arbejde på denne måde er at I derved styrker jeres læsning af faglige tekster.

Det skal du have ud af teksten:

Tekstens pointe er at uligheden i USA er stor selvom USA er et rigt land. Tidspunkter for hvornår man får børn og hvorvidt man har en uddannelse fremhæves som betydningsfulde årsager til om man bliver fattig i USA. Endelig nævner teksten også at flere meget rige amerikanere giver store dele af deres formue til fattige og velgørenhedsarbejde. Pointen er her at mange af de opgaver der i Danmark varetages af staten, sikres igennem private hjælpeorganisationer i USA.

Læseguide	Tekst
<p><u>Det skal du gøre:</u> Tænk i dette afsnit over hvordan man i USA ser på ulighed i samfundet</p>	<p>Som nævnt andetsteds er ganske mange mennesker i USA fattige. Overskrifter som "USA på vrangen", "Drømmen der brast" o. lign. er hyppige i Europa, når der debatteres sociale problemer og fattigdom i USA. Det er en almindelig antagelse, at USA frem for noget andet i-land er ulighedernes land. Denne antagelse er i stor udstrækning korrekt, men det skal tilføjes at hverken blandt demokrater eller republikanere er der noget stort ønske om at stræbe efter "europæiske tilstande". Ulighed ses ikke som noget problem; snarere opfattes den som selve drivkraften i samfundet.</p>
<p><u>Det skal du gøre:</u> Skriv herunder 2 steder hvor man ifølge teksten kan se at der er fattigdom i USA</p>	<p>Den økonomiske nedtur fra 2008 har i en vis henseende ændret ovenstående opfattelse, idet fattigdommen er blevet markant forøget i det amerikanske samfund. Mens de rige er blevet rigere, er de fattige blevet endnu fattigere. En amerikansk undersøgelse fra 2011 viste, at i 2010 var op mod 46 mio. amerikanere (ca. 15,1% af befolkningen) efter de officielle, amerikanske beregninger fattige, d.v.s. at en familie på fire havde en samlet indkomst på max 22.314 US\$ om året før skat. Den typiske amerikanske familie havde i 2010 en indtægt, der var lavere end i 1997. Samtidig var husstandsindkomsten for den rigeste 1 procent af amerikanerne tredoblet! Helst 16 mio. mennesker (op mod en tredjedel af alle fattige) levede i 'ekstrem fattigdom', d.v.s. at en familie på fire rådede over max 10.200 US\$ om året.</p> <p>I 1975 til 2005 var den reelle værdi af mindstelønnen – som i de fleste stater i 2005 var under 6 US\$ i timen – også faldet. Mens de fattige var blevet fattigere (relativt set, men ikke i absolutte tal), var middelklassen og de velhavende blevet meget rigere. Selv om den amerikanske "lagkage" altså var vokset betydeligt i omfang, var den kun i begrænset omfang kommet den nederste del af det amerikanske samfund til gode. Der er flest fattige blandt enlige (sorte) amerikanere og mexicanske indvandrere; begge grupper er kendetegnet ved et uddannelsesniveau væsentligt under hvide amerikaneres. 22% af alle amerikanske børn levede i 2010 i fattigdom; for sorte børn var det knap 40%.</p> <p>Interessant er det, at i USA udgør hverken "de rige" eller "de fattige" nogen ensartet, uforanderlig klasse, jvf. s. 40. Hvis man måler forbrug og ikke indtægt, har den fattigste femtedel af amerikanerne 'forbrugt' 40% mere siden 1970 regnet i faste priser. Det ændrer selvfølgelig ikke ved, at fattigdom er et stort problem i USA, men det afhænger i høj grad af den politisk-ideologiske indfaldsvinkel, problemet ansues med.³¹</p>

<p><u>Det skal du gøre:</u> 2/3 dele af amerikanerne mener at fattige mennesker selv er skyld i deres fattigdom. Understreg i tekstafsnittet de forslag mange i USA mener, er "den bedste kur mod fattigdom"</p>	<p>Op mod to tredjedele af alle amerikanere mener, at fattige mennesker selv er skyld i deres situation, og fra mange sider er det blevet fremført, at den bedste kur mod fattigdom er at (1) gennemføre en high school-uddannelse, (2) gifte sig før man får børn og (3) vente til man er over 20 før man gifter sig. Disse moralsk-konservative antagelser udspringer af statistikken: af dem der følger disse 'råd' er kun 7% fattige – for de øvrige er tallet over 50%. Et faktum er det, at op mod 24 mio. amerikanske børn i begyndelsen af det 21. århundrede vokser op i et hjem uden en far. Statistikken tilsiger, at eneforsørgeren i den amerikanske familie typisk er en uuddannet, ung afro-amerikansk kvinde! En Gallup-undersøgelse fra begyndelsen af 2012 viste, at knap halvdelen af alle amerikanere fandt det økonomiske system i USA fair i al almindelighed, og næsten 2/3 syntes at systemet for dem personligt var fair. Disse tal er dog klart lavere end før den økonomiske krise satte ind i 2008.</p>
<p><u>Det skal du gøre:</u> Dette tekststykke må du gerne skimtelæse. Det omhandler hvordan man måler fattigdom og hvorfor det er svært at sammenligne fattigdom i USA med fattigdom i Europa.</p>	<p>Medianindkomsten – altså den indkomst, som skiller den bedst stillede halvdel fra den dårligst stillede – var i USA i 2004 på 44.389 US\$ for en familie på fire. Det er vanskeligt at sammenligne 'fattigdom' i Europa og i USA. I OECD-undersøgelser og i fx Danmark defineredes fattigdom ikke ud fra en absolut grænse som i USA, men ud fra medianindkomsten. Man har i Danmark valgt at sætte fattigdomsgrænsen ved 50% af medianindkomsten; i EU-undersøgelser er grænsen 60%. Det betød, at i Danmark lå ca. 4% af befolkningen for nogle få år siden under 'fattigdomsgrænsen'. I 2012 var tallet ifølge EUs statistiske kontor, der nu anvendte absolutte</p>

<p><u>Det skal du gøre:</u> Dette tekststykke må du gerne skimtelæse. Det omhandler hvordan man måler fattigdom og hvorfor det er svært at sammenligne fattigdom i USA med fattigdom i Europa.</p>	<p>talstørrelser, vokset til knap 8%.³² Et relativt mål resulterer således automatisk i en statistik, der siger at der er ulighed i samfundet, med mindre alle har nøjagtig samme indkomst. I USA ville en sådan beregningsmåde medføre et væsentligt højere antal fattige – for visse stater vedkommende over 20%! Et andet forhold, der gør fattigdom i USA og i Europa problematisk at sammenligne, er skatter og købekraft. I USA er skatterne for de fattige næsten ikke eksisterende, og købekraften er væsentligt højere end i Europa. Omvendt betaler mange lavtlønnede europæere – og i særdeleshed danskere! – ganske høje skatter samtidig med at købekraften er lav. Samtidig er ansvarsfølelsen for min næstes velfindende i USA langt større end i Europa. Dette kan fx ses i frivillige bidrag til velgørende institutioner; i år 2000 gav amerikanerne i gennemsnit 691 US\$ til velgørenhed, mens tallet i Europa var 57 US\$, altså mindre end en tiendedel. Som nævnt andetsteds giver gennemsnitsamerikaneren også i dag ti gange mere end gennemsnitsdanskeren. Det fremhæves ofte i debatten, at den statslige amerikanske u-landsbistand er lav, ca. 0,15% af BNP, men samlet giver den amerikanske befolkning tæt ved 2% af nationens BNP i private bidrag til inden- og udenlandske velgørehedsorganisationer.</p>
<p><u>Dette skal du gøre:</u> I dette tekststykke skal du overveje om man i forhold til boligareal kan afgøre om man er fattig eller ej</p>	<p>En amerikansk beregning fra 2004³³ viste, at den gennemsnitlige amerikanske familie i gennemsnit rådede over en bolig på 114 m². I Danmark, der har Europas største boligareal pr. familie, var tallet for gennemsnitsfamilien (og altså ikke for den fattige familie!) 109m²! I øvrigt ejede 46% af alle fattige amerikanske familier deres egen bolig; i Danmark var tallet 59% – men altså for <u>alle</u> danske familier. Selv fattige familier i USA havde lige så mange biler som gennemsnitsfamilien i Danmark.</p>

Jesper Bremholm, Bettina Buch og Peter Heller Lützen: Bedre tekstlæsning på ungdomsuddannelserne - strategier og læseguides (Dafolo, 2020).

Peter Heller Lützen: Bedre tekstlæsning på ungdomsuddannelserne - strategier og læseguides

<p>skal du gøre: Uvej om der er en sammenhæng mellem dette tekststykke og så den viden du fik fra artiklen " Heller ulighed end statens klamme hånd" som vi læste inden påske.</p> <p>Skriv kort ned hvilken sammenhæng der er mellem de 2 tekster - fokuser på frivilligt arbejdes betydning i USA.</p>	<p>To af de rigeste mennesker på kloden – Bill Gates fra Microsoft og finansmanden Warren Buffett som hver er gode for adskillige snese mia. US\$ – er begge dybt involveret i forskellige former for afbødning af fattigdom i USA og på verdensplan.</p> <p>Bill Gates og hans hustru har etableret en fond, som i 2010 var på ca. 35 mia. US\$. Hidtil er ca. 11 mia. US\$ blevet doneret til forskellige hjælpeprogrammer, fx vaccinationer i u-landene, og til fødevarerhjælp i USA. Den aldrende finansmand Warren Buffett har for nylig bekendtgjort, at 99% af hans formue på ca. 60 mia. US\$ efter hans død skal anvendes på velgørenhedsarbejde, og at hovedparten af pengene i de kommende år skal indgå i Gates-fonden. Buffett har i øvrigt gentagne gange i årenes løb offentligt "protesteret" over kun at skulle betale under 20% i (formue)skat. Flere andre megarige amerikanere har givet udtryk for en tilsvarende</p> <p>holdning. Det gælder fx New Yorks borgmester Michael Bloomberg, der i 2010 mentes at være god for ca. 20 mia. US\$. Alene i året 2008 gav han 235 mio. US\$ væk. Denne holdning møder man kun i ringe grad i Europa, og da slet ikke i Danmark, hvor indstillingen blandt milliardærer tilsyneladende er den, at skattevæsenet allerede har fået dets rigelige del, og at samfundet må tage sig af sociale, uddannelsesmæssige og sundhedsmæssige forhold.</p>
<p>Skriv et kort referat af de vigtigste pointer i teksten. Brug dine egne ord og formuleringer:</p>	